

ROMANIA NOUA

Abonamente: 1 lună Lei 3
6 luni 45
1 An 80

Organ de propagandă pentru unirea politică a tuturor Românilor

Redacția și Administrația
— Strada Gogol No. 39 — Chișinău —
— TELEFON 51 —

Director: Dr. ONISIFOR GHIBU

Iese în fiecare zi de lucru
Sub conducerea unui comitet alcătuit de Români din toate țările

Prim-Redactor: Dr. ION MATEIU

Propagandiști pentru Ardeal?

— O eroare și o jignire —

Distinsul prozator I. Agârbiceanu tipărește în „Neamul Românesc” câteva rânduri categorice relativ la proiectul cercurilor conducătoare politice de-a trimite propagandiști în Ardeal, cari să popularizeze acolo ideea Unirii cu România.

Am rămas cu desăvârșire surprinși de acest plan, care ni se pare tot așa de straniu pe cât e de neavenit și de hănuitor.

Din capul locului trebuie să ne întrebăm, dacă în adevăr situația din Ardeal este așa de excepțională, încât să fie nevoie de măsuri care să pregătească opinia publică pentru idealul nostru național?

Ca să primim răspuns la această întrebare nu e nevoie să rezezum istoria politică și culturală a Ardealului din veacurile trecute, ei e suficient să reamintim în memoria celor desorientați și grabiți cu soluțiile, ultimii 20 ani de luptă din viața Românilor de peste Carpați, spre a le evidenția în mod apodictic, că o acțiune externă de convingere națională este tot așa de inutilă pe cât de jignitoare pentru demnitatea poporului nostru de acolo.

Nație care a înscris în istoria ei capitolul mare al Memorandumului, al luptei naționale dela 1907 pentru apărarea școlii și bisericilor sale, care la 1913 a avut îndrăzneala să mărturisească pe față că a trecut și ea Dunărea în Bulgaria alături de ogile României, care la 1914 a privit războiul universal ca o sfârșire a iobăgiei sale politice, aruncând arma împărătească și trecând peste tranșeele siliturii bletemate, — o astfel de nație așteaptă de sigur că nu în cuprinsul Ungariei asupritoare e rostul vieții sale.

La 1916, când România trecea biruitoare peste piscurile Carpaților desparțitori, Ardealul întreg s'a înflorit și nu era suflet care să nu cadă în genunchi spre a mulțumi lui Dumnezeu pentru dreptatea istorică ce li-o trimțea în vântul batonetelor românești. Regimentele ardeleno de pe frontul s'au zguduit ca de-o mână, iar poporul în ceasul durilor și-a lăsat moșia și mormintele, care a urma cu moșie pe drumurile asfaltei armatei vizirilor sultani.

Și din fundul Siberiei au răsarit feciorii țării de jale ca, intrând în armata României să lupte sub drapelul ei glorioasă pentru mântuirea pământului strămoșesc din jugul otomanesc sultan.

Acest Corp al Intenților, care numără aproape 20.000 de soldați cu 1000 de ofițeri, constituie suprema dovadă despre conștiința unității politice ce trăiește în sânul poporului românesc din Ardeal.

Lângă aceste argumente pozitive și notorii se adaugă admirabila mișcare națională de azi, care, înscăpțită și ordonată, cuprinde toate orașele și satele noastre, în aceeași hotărâre sfântă de-a se uni fără șovăire cu țările românești într'un singur stat independent.

În fața acestei superbe realități sufletești și politice, se mai poate oare vorbi de-o propagandă care să fie organizată în vederea alipirii Ardealului?

Dacă în Basarabia lipsită de orice conștiință și cultură națională a fost și este justificată opera de propagandă, ea nu se motivează prin nici un interes superior în Transilvania, unde există o cultură

solidă și o conștiință colectivă înțelegătoare a marilor clipe istorice de astăzi.

Aceasta o știu fără îndoială și factorii politici din țară, însă ni se pare, că aici avem din nou a face cu metodele

care vrea să-și întindă tentaculele sale și în Ardealul curățeniei și al demnității.

Impotriva acestei intențiuni frauduloase ne ridicăm cu toată energia sufletului nostru și suntem siguri că ea va fi respinsă cu aceeași hotărâre barbatească de consiliul superior național din Arad, singurul, dar absolut singurul în drept de-a hotărâ în chestiunile publice ale Ardealului.

Țara care a dat luptători și luminători tuturor provinciilor românești, n'are nevoie să i se trimită acum instrumente

orice atribuțiuni ar avea ele.

Singurul lucru necesar pe care-l așteptăm Ardealului la aceste zile este repararea urgentă a rănilor de refugiați, cari, alături de corpul voluntarilor, să se pună la dispoziția Consiliului superior național.

Sutele de proști, învățători, medici, avocați, notari, funcționari meserieși și plugari luminați cari au suportat cu eroism doi ani de zile durerea tragediei noastre naționale, numai ei au calitatea juridică și morală de-a vesti Unirea și a colabora la întărirea ei sub semnul frățesc al ordinii aparate de Corpul voluntarilor.

Prin urmare, domnilor slabiți-o cu propagandiștii bugetofagi, cari întindându-se să mai fie și niște naufragiați morali ai vieții noastre, ar aduce numai rușine Ardealului.

Lăsați această sarcină în grija bărbăților noștri politici de-acasă, cari prin onestitatea și competența pe care nu le-o puteți întina, știu să-și facă datoria națională, la care i-a chemat neamul nostru de peste Carpați.

O primejdie națională

Aflăm, că un mare număr de seminariști moldoveni au trecut de curând Nistrul la școlile din Ucraina. Cauza? Seminarul din Chișinău, fiindcă reparațiile nu s'au făcut din vreme — către foștii stăpâni-torii de ieri cari tot mai credeau în Rusia, n'a putut începe cursurile la timp și astfel elevii îngrijorați că vor pierde anul, au trecut în masse Nistrul. Noi mereu am stărunit, ca școlile să înceapă la timp și azi vedem cu durere, că teama noastră a fost pe deplin justificată. Alte sute de studenți își vor învenina sufletul cu cultura străină, cari sigur, că mai târziu nu vor putea fi la înălțimea chemării lor.

Sperăm că P. C. Arhimandit Puiu va izbuti, împotriva tergiversărilor unor elemente reacționare, să facă ordine la Seminar în timpulcel mai scurt. Pentru aceasta are tot sprijinul luminat al I. P. S. S. Arhiepiscopul Nicodem.

Scoropadsky a căzut

„Vorwärts” anunță răsturnarea hatmanului Scoropadsky. El va fi înlocuit cu un om de încredere al înțelegerii.

ARDEALUL

Ardeal fărănd sfântă, cetate legendară,
Ogor păzit odată de brațul lui Traian,
Puternic cuib de veacuri în care odinioară
Au locuit vulturii poporului roman!

O! văd venind pe vremuri barbarii lui Attila
Și închinând robiei slăvitul tău pământ,
Sălbătecele hoarde ce n'au cunoscut mila
Ți-au prefăcut deodată ogorul în mormânt!

Cu brațul lor puternic te-au strâns ca în câtuș
Pe plaiurile tale pustiu l'au adus,
Ei au putut să schimbe căminuri în cenuse
Dar sufletu-ți gigantic în veci nu l-au răpus!

Ca stânca neclintită deapururi în picioare
El a rămas acolo ascuns ca un suspin,
Era acelaș suflet al Romei legendare
Și care a dus faima poporului latin!

Pe rând, pe rând barbarii au ars a tale sate
Și au întins ca giulgiul pe toate steagul lor,
Iar doina-ți minunată a răsunat departe
Plângând îndurerată de jale și de dor!

S'au zguduit și munții din creștet până'n poale
Și florile și iarba pe văi s'au ofilit,
Dar într'o zi acolo, departe de hotare
Potop de baionete în zare-au strălucit!

O! după-atâta vreme privește-ți iară frații
Cum vin de pretutindeni cu cetele la voi,
Cu piepturi ofelile să darăme Carpații
Să piară pe vecie hotarul dintre noi!

De astăzi România la sânul ei te cheamă;
Răsună'n toată lumea fanfarele în vânt,
Și clopotele toate cu glasul lor de-aramă
S'au născut libertatea pământului tău sfânt!

O! scris a fost cu sânge în cartea veșniciei
Să se împlinească-odată al nostru ideal
Și după-atâta vreme stindardul României
Să fâlăie deapururi, pe plaiuri în Ardeal!.

Vierica I. Rotundeiu

Pretențiunile Românilor din Serbia

Românii din Serbia refugiați în România au desăbătut problema lor în legătură cu starea internațională creată în ultimul timp. De acord cu comitetul care are sarcina de a se ocupa mai de aproape de soarta lor în legătură cu organele competente s'a hotărât dresarea unui memoriu împreună cu românii din Macedonia și cei din Bulgaria.

Data fiind granita comună a Românilor din Serbia, cu România, pe o întindere de aproape 160 de kilometri dela Gryva până la Orșova, tendința lor trebuie să fie mai pronunțată. În acest sens se exprimă și moșierii voliti.

Fiindcă am fost, suntem și vom fi alipăni pe pământul nostru românesc din Serbia, vrem ca să ni se lărgească și drepturile noastre, pentru căsă trăim în țările prietenele și României.

CONSURI

Profecții să fie români care să îngrijescă de popor, dându-i sfaturi bune și împărțindu-i dreptate în limba românească.

Noi avem 224 sale. Orice sal să aibă primar și învățători români. Învățătura să se facă în limba românească.

O ice sal să aibă biserică românească. Profecții și învățătorii români să rămână la locul lor și în scurt timp să învețe românește să citească și să slujească.

CONSURI

Dr. A. Popovici

Trupele franceze în Budapesta

Trupele franceze au intrat Joi în Budapesta. 3 divizii va rămâne acolo iar alte două divizii vor ocupa nodurile de căi ferate în Ungaria.

Comandantul Franchet d'Espèrey spuse îndată după ocuparea Sofiei, că trupele lui vor merge în mare spre Budapesta, nemulțumit să întâmpine rezistențe serioase. Astfel s'au realizat prevederile marelui comandant.

Solii Ardealului la miniștri înțelegerii

Profesorul Nicolae Balan și căpitanul Precup, delegații Consiliului Național al Românilor din Transilvania și Ungaria s'au prezentat ieri la d. de Saint-Aulaire, ministrul Franței.

Delegații Consiliului Național au exprimat ministrului Franței adăca recunoștința a poporului românesc de peste munți, pentru sprijinul mare pe care li l'a acordat generoasa Franță. Români din Ardeal cred, că de acest sprijin se vor bucura și de acum înainte. Dacă până acum, sub jugul apăsător al Ungurilor, Români transilvăneni nu au putut avea o legătură mai strânsă cu marele popor francez, ei azi nădăjduesc, că după Unirea cea mult așteptată, se vor putea bucura de toate roadele binefăcătoare ale spiritului francez larg și uman.

Aduc apoi la cunoștința Ministrului francez că Consiliul Național din Transilvania a hotărât proclamarea Unirii cu România în cea mai scurtă vreme. Actul mareț se va săvârși în orașul simbolic, Alba Iulia.

D. de Saint-Aulaire răspunde, că prin Români transilvăneni, cari au trăit în timpul acestor mari prefaceri în România, au putut cunoaște toată dragostea pe care o are Franța și d-și pentru poporul român din Transilvania și Ungaria. D-și speră, că Unirea se va face în cele mai bune condițiuni. D. de Saint-Aulaire promite delegaților, că după unire va merge el însuși în Transilvania și Ungaria, ca să se convingă personal despre starea Românilor de acolo.

D. de Saint-Aulaire a prezentat pe delegații Consiliului Național și d-lui Barclay ministru plenipotențiar al Angliei, d-lui Wopicka, și d-lui Aurilli înarcatul de afaceri al Italiei. Miniștrii înțelegerii s'au interesat de aproape de situația actuală a Românilor de peste munți.

Declarația guvernului american și Ardealul

Nu demult d. Lansing a dat o declarație din partea guvernului american, în care asigură guvernul și poporul român, că republica de peste ocean apreciează jertfele mari aduse de neamul românesc în acest războiu, luând în considerare mai departe dorința Românilor de pretutindeni de-a forma o singură țară, America va da tot sprijinul României.

În audiența avută la d. Wopicka d. Nicolae Balan, delegatul Consiliului Național al Românilor din Transilvania și Ungaria, între altele a comunicat, că această declarație a fost tipărită în zeci de mii de exemplare și răspândită în tot Ardealul. Faptul acesta a produs o mare însuflețire. Sprijiniți de cele mai mari și nobile țări, Români Ardeleni se vor putea uni cu Tăra-mamă.

Președintele Poincaré asigură din nou realizarea idealului nostru

Paris.—D. Tsché Ionescu a adresat felicitări telegrafice d-lui Poincaré pentru victoria Francezilor și regăsirea Alsaciei-Lorenei, exprimând totodată convingerea sa în realizarea unității noastre naționale. Poincaré răspundeză a reînviat promisiunile date pentru grabnica înfăptuire a aspirațiilor naționale ale României, prietena și aliata credincioasă a Franței.

Știri din Odesa

— Disoluția armatelor germane și austriece. — Incercările dintre acestea. — Germanii mențin ordinea contra Austriacilor. — Ofițerii germani umbli desbrăcați. — Ofițerii români părăsesc armata austriacă și vin în România. — Ofițerii germani se dedau la furturi în lipsa soldați. — Un profesor basarabean trădător.

Un curier sosit astăzi la redacția noastră ne-a adus știri importante din Odesa. Oștile germane și austriece s'au risipit. Comandanții au fost atinși, constătuindu-se comitetele ostășești din ofițeri și soldați. Dușmania dintre Germani și Austriaci în proporții sângeroase. Cei dinăi vreau să mențin ordinea pe care n'o tulbură Rușii și chiar austriecii, cari desbracă pe ofițerii nemți de haine, silindu-i să umble desfrăcați de insignele militare. Ofițerii unguri ne mai primind solda se asociază cu soldații și se dedau la furturi. Noaptea îi vezi cheșnind împreună prin restaurante și taveme. Ofițerii români din armata austriacă și-au părăsit unitățile descompuse, și date fiind greutățile înțoarcerii acasă s'au îndreptat către autoritățile românești, spre a li se înlesni venirea în România. Șeful unei comisii militare din Odesa un colonel vrednic le-a făcut actele de călătorie și ei vor sosi în curând la Iași spre a intra în armata României. Ei și-au rupt de pe capete insignele austriece înlocuindu-le cu tricolorul nostru.

Curierul nostru ne vorbește cu indignare de purtarea unui profesor basarabean cu numele Donici. Acesta, face în Odesa o satornică agitație contra României și lucrează mână în mână cu Rușii și cu Ucrainenii pentru smulgerea Basarabiei. Acum colportează minciuna că Bucovina nu vrea să se alipească la România ca trupele române cari au sosit în Bucovina s'au revoltat și s'au asociat cu populația răsculată. Ategen atențiunea fraților basarabeni asupra acestui trădător, spre a-l cunoaște și a-l pune la locul lui când va cere trebuința.

Festivalul Femeilor Române din Iași pentru Unire

Dare de seamă

La 1 Noiembrie a avut loc la Iași...

M. S. Regina a binevoit a aciește...

Sala era plină de un număr de public...

Corul Metropolitan—destul de cunoscut...

Imediat după Inmul Regal, d-na Iuliana...

Franta a pus pe lumina Marii Sale...

Tucheie cu vorba: Sa trageți viteza...

D-na Ella Negruzi cu vocea sa calda...

Vorbete despre doamna Băulescu...

D-na Maria Pop, spune cu multa simțire...

Tinerii poezii Mireasa Radulescu...

D-na Maria Băulescu a care este oia...

Babilonicul conglomerat s'a desfacut...

La 1 noiembrie a avut loc la Iași...

M. S. Regina a binevoit a aciește...

Sala era plină de un număr de public...

Corul Metropolitan—destul de cunoscut...

Imediat după Inmul Regal, d-na Iuliana...

Franta a pus pe lumina Marii Sale...

Tucheie cu vorba: Sa trageți viteza...

TELEGRAMME

Măine se proclamă unirea Bucovinei cu România

Cernăuți. — Măine, Duminică, se proclamă la Cernăuți unirea Bucovinei cu România...

Cum pun Românii în Ardeal mâna pe putere

La trecerea puterii din mâna autorităților străine...

La sfârșit d. de Fiere conușul scriitor atâșat la Legătuirea Franceză...

Știa steinii că Românii nu glumesc...

Pe câmpul libertății dela Blaj

Astăzi, Vineri, a sosit cu aeroplanul la Blaj pe câmpul Libertății...

Crima Ungurilor la Faget

Ei omorâă cu bombe 150 Români

In Faget marele centru românesc al Banatului...

Pe caud se desfasurau aceste clipe mărețe...

In urma acestei crime ordinare...

Miscarea natională in Transilvania

Ardealul se organizază. După ce Românii de acolo...

In fruntea mișcării stă Consiliul National Român...

In Sibiu statul național compus din fruntea...

Reproducem pe scurt acest ordin: Autoritățile...

Se arestează agitatorii supuși germani...

Se interzice orice expert a oricărei producții...

In Zărând, între Moșii lui Horia și Iancu...

In Valea Crișului alb, Halmagiu, Bătrânii...

Tot asemeni in Para Oltului pe Tărnave...

La Alba-Iulia miscarea natională o conduce...

In Blaj comitetul național lucrează sub președinția...

In Brașov trădătorii Suliță și Vlaicu au fost...

La Oradea-Mare stă in fruntea acțiunii vicarul...

De vânzare mare restaurant românesc

cu clientela foarte bună în strada Alexandru cel Mare...

Se primesc comenzi pentru toate sorturile...

Telegramă!

Fabrica de Tutun CASA COMERCIALA

N. P. Vahovsky, B. V. Liberol, și B. S. Roitman

Fabrica deschisa, in str. Armenoască 32

Se primesc comenzi pentru toate sorturile...

CUIE de LEMN

Fabrica „Domnus” din Piatra-N., caută reprezentanți...

INFORMATII

Matinele de mâine va fi închinat Bucovinei...

D-I-D-r N. Bălan in Chisinau

D-I-N. Bălan, trimisul Ardealului...

Măine vom publica frumosul discurs...

Delegații Ardealului in M. S. Regele...

Ioan Munteanu

CAFFE TUMANOFF

Bulevardul Alexandru cel Bun CHISINAU

Se găsește zilnic cele mai fine prăjituri...

DOCTOR V. DINULESCU

Medic șef al infirmeriei de copii Chisinau

Specialist în boale de ochi, urechi și gât

Consult 4-6 p. m. Strada Sinaidino 59...

Port altoi

5000.000 de vânzare Varietăți zecyenste...

Se adresa la SOCIETATEA PEPINIERELOR BERNARD & Co.

DOCTORUL SÂRBULESCU

Și chirurg de apitat Boale genito-urinare...

Tratamentul științific radical al bleonoragiei...

Consult 2-5 d. a. Strada Armenoască 32

MACIA-ROMANIA

Societ. generală de asigurări în România

Capital și rezerve lei 53.173.069

Despăgubiri plătitte peste 260 mil.

Asigurați în ramurile: incendii, călătorii...

Biurul general pentru Basarabia: Chisinau...

La Librăria „România Nouă” se afla de vânzare...